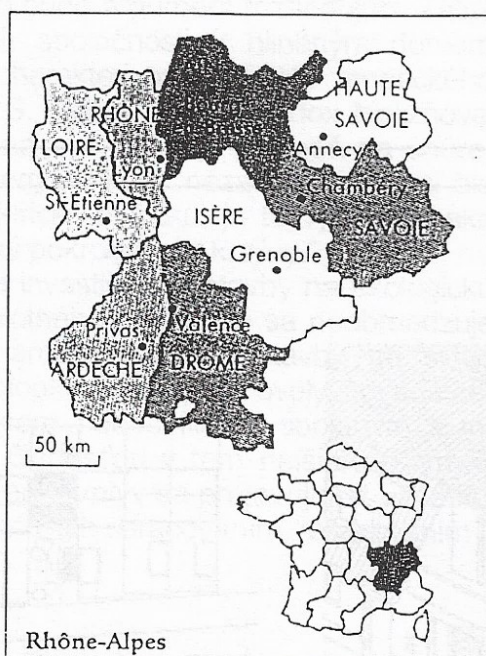

FRANCÚZSKY REGIÓN RHÔNE-ALPES

Ing. arch. Ernest Nagy, PhD.

Francúzsky región RHÔNE-ALPES je 22. regiónom v krajine a z územného a administratívneho hľadiska je členený na 8 départementov-okresov, uvedených v abecednom poriadku, s okresnými sídlami:

AIN	(01)	Bourg-en-Bresse
ARDÉCHE	(07)	Privas
DROME	(26)	Valence
ISÈRE	(38)	Grenoble
LOIRE	(42)	Saint-Étienne
RHONE	(69)	Lyon
SAVOIE	(73)	Chambéry
HAUTE-SAVOIE	(74)	Annecy

Plošná výmera územia regiónu je 43 694 km² s počtom obyvateľov 4,8 milióna. Správnym sídlom regiónu je mesto Lyon s počtom obyvateľov 1,5 milióna. Región možno charakterizovať ako dynamicky sa rozvíjajúci. Z hľadiska geografického patrí do juhovýchodnej, prevažne hornatej oblasti. V regióne Rhône-Alpes je sústredený prevažne strojársky, kovospracujúci, drevársky a ťažobný priemysel a presná mechanika Francúzska. Z klimatického hľadiska má región vnútrozemský charakter, ale s dosahom vplyvu Stredozemného mora.

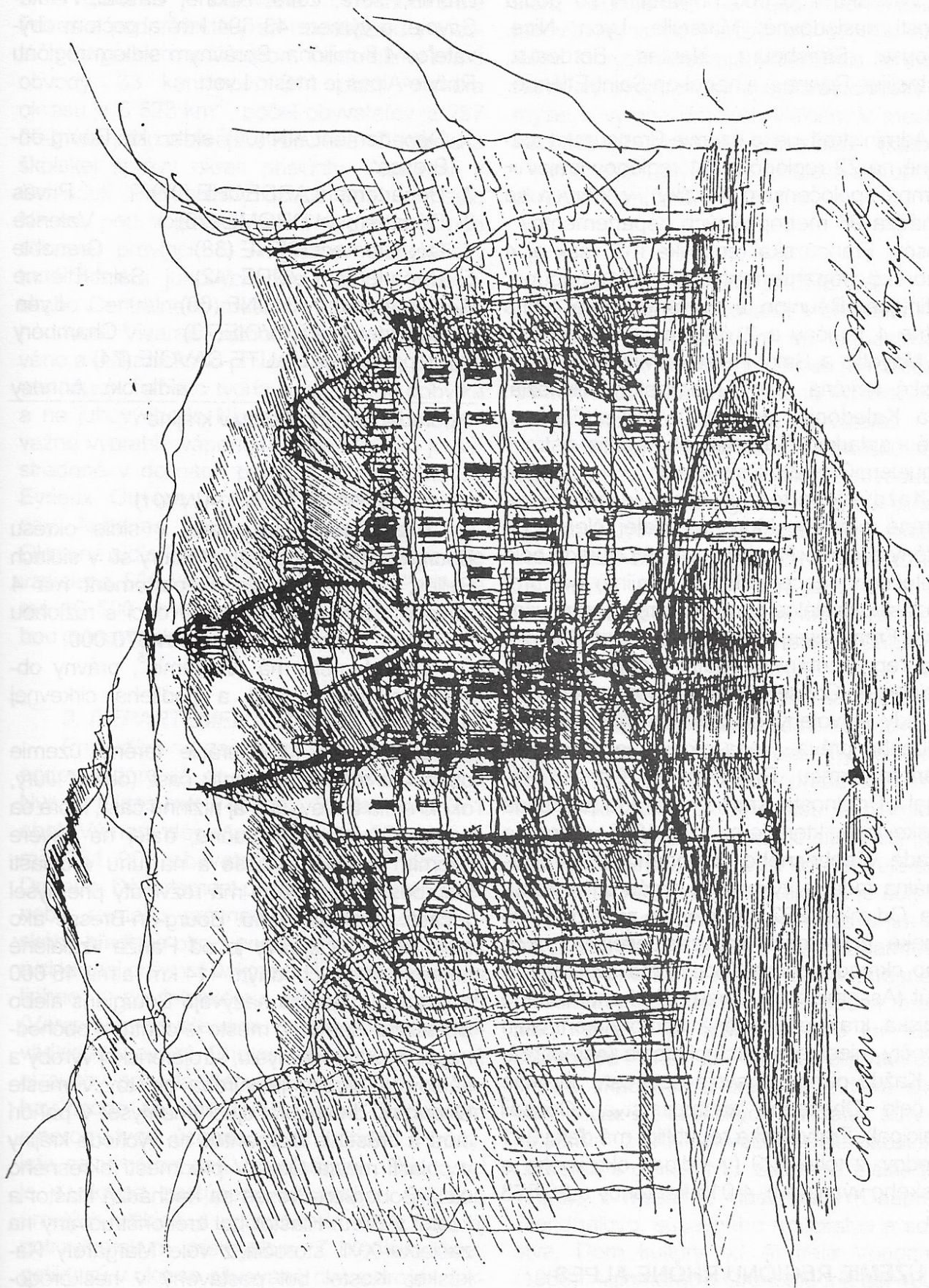
Zimné teploty sú nízke, ale letné sú vysoké z titulu uzavretých dolín. Preto je región známy ako raj hlavne zimných športov, ale aj letných dovolení, ako v Alpách, tak na pobreží jazier, ako aj iných vodných tokov, či v chránených krajinných oblastiach. Z dopravného hľadiska je územie regiónu križovatkou ciest, tak na úrovni národnej ako aj medzinárodnej. Z hľadiska železničnej dopravy je región napojený na linky rýchlolakov TGV, z hľadiska leteckej dopravy je región prístupný z východu medzinárodným letiskom v Ženeve, na západe vnútroštátnym letiskom Grenoble-St. Geoires a medzinárodným letiskom Lyon-Satolas. Región Rhône-Alpes je predmetom sústredenej urbanizácie a emigrácie obyvateľstva do tretieho najatraktívnejšieho regiónu v krajine, ako centra univerzít, vedy a výskumu a priemyslu vo Francúzsku.

1. FRANCÚZSKY REGIÓN RHÔNE-ALPES

Slovenská republika pristúpila v roku 1996 k novému územnému a správne členeniu a po prechodnom období (v rokoch 1990-1996, keď z 2-stupňového členenia, t.j.: okres, obec) opäť zaviedla 3-stupňové územno-správne členenie, ako to bolo do roku 1989, ale namiesto 3 krajov vzniklo 8 krajov a namiesto 38 okresov vzniklo 79. Tento počín možno nazvať ako decentralizáciu a regionalizáciu krajiny, s cieľom územného a hospodárskeho rozvoja jednotlivých krajov-regiónov pre dosiahnutie rovnováhy. Pre pochopenie tohto počínu sa pozrime na Francúzsko, západoeurópsky štát a kmeňový člen Európskej únie. Tento štát s vyše 200-ročnou republikánskou tradíciou pristúpil k takémuto regionálnemu rozvoju územia už v roku 1982.

Jedným z významných regiónov Francúzska, hospodársky veľmi silným, je na juhovýchode krajiny, s názvom „Rhône Alpes“.

Francúzsko¹, západoeurópsky štát s rozlohou 549 000 km² (čo je 11-krát viac ako SR) má 58 miliónov obyvateľov. Samotný Paríž, ako hlavné mesto krajiny má síce „len“ 2,2 milióna obyvateľov, ale parížska aglomerácia

Jan Paj
19. 11. 97

Chateau Vizille (Isère)

Zámok Vizille (Isère), múzeum Veľkej francúzskej buržoáznej revolúcie 1789

má viac ako 9 miliónov. Ďalšie mestá s počtom viac ako 200 000 obyvateľmi sú podľa veľkosti nasledovné: Marseille, Lyon, Nice, Toulouse, Strasbourg, Nantes, Bordeaux, Montpellier, Rennes a napokon Saint-Étienne.

Administratívne je územie Francúzska rozdelené na 22 regiónov² (21 regiónov-krajov + Územné spoločenstvo Korziky), v ktorých sa nachádza 96 metropolitných départementov - okresov. Francúzska republika má však aj 4 zámorské départementy, ako Guadeloupe, Martinique, Réunion a Guyane, ktoré tvoria vlastne 4 regióny a 2 územné spoločenstvá, ako Mayotte a Saint-Pierre-et-Miquelon a zámorské teritóriá, ako Francúzska Polynézia, Nová Kaledónia, ostrovy Wallis-et-Futuna, južné a antarktické územia, ako Adelie, ostrovy Kerguelen, Crozet a Saint-Paul.

Každý département-okres je delený na územné obvody, ktoré sa ďalej členia na kantóny a obce. Pred rokom 1982 (kedy bola uskutočnená decentralizácia krajiny) bol prefekt, zástupca štátnej správy v okrese, menovaný vládou Francúzskej republiky. Od roku 1982 zostáva reprezentantom štátu v départemente. Président du Conseil Général - Prednosta Okresnej rady je volený na základe všeobecného volebného práva. Rada okresu je výkonným orgánom okresu. Président du Conseil Régional - Prednosta Krajského úradu predsedá Krajskej rade, ktorá je od roku 1986 volená na základe všeobecného volebného práva. Regionálna rada je výkonným orgánom regiónu-kraja. Od roku 1982 má miestne zastupiteľstvo rovnaké právomoci ako zastupiteľstvo obce alebo okresu, pričom Korzika má svoj vlastný štatút (Assemblée de Corse). Z ekonomického hľadiska krajské finančné komory kontrolujú rozpočty miestneho zastupiteľstva (samosprávy). Každá obec má svojho starostu, ktorý je na čele Obecného zastupiteľstva (Conseil municipal). Francúzska republika má ďalej 341 obvodov, z toho 329 (v sídlach okresného a krajského významu), 4 015 kantónov a 36 673 obcí

2. ÚZEMIE REGIÓNU RHÔNE-ALPES

Francúzsky región Rhône-Alpes je z územného a administratívneho hľadiska členený

na 8 départementov³ - okresov: Ain, Ardèche, Drome, Isère, Loire, Rhone, Savoie, Haute-Savoie, o výmere 43 694 km² a počtom obyvateľov 4,8 milióna. Správnym sídlom regiónu Rhône-Alpes je mesto Lyon.

1. Département AIN (01)⁺ sídlo okr.: Bourg-en-Bresse
2. Département ARDÈCHE (07) Privas
3. Département DROME (26) Valence
4. Département ISÈRE (38) Grenoble
5. Département LOIRE (42) Saint Étienne
6. Département RHONE (69) Lyon
7. Département SAVOIE(73) Chambéry
8. Département HAUTE-SAVOIE (74) sídlo okr.: Annecy

+ poradie départementu v krajine

1. DÉPARTEMENT „AIN“(01)

Prefektúra je situovaná v sídle okresu Bourg-en-Bresse. Sousprefektúry sú v sídlach Belley, Gex a Nantua. Département má 4 obvody, 38 kantónov⁴ a 419 obcí s rozlohou 5 756 km² a počtom obyvateľov 370 000.

Département má Akadémiu⁵, právny obvod, vojenský obvod a podlieha cirkevnej provincii Lyonu.

Z hľadiska konfigurácie terénu územie obsahuje rovnako hornatú časť (oblasť Jury, okolo sídla Belley, ako aj nížinnú časť, ktorá sa tiahne pozdĺž rieky Saône, ďalej na severe územia v oblasti Bresse a na juhu v oblasti Dombes. Tento okres má rozvinutý priemysel z časti vplyvom Lyonu. Bourg-en-Bresse ako sídlo okresnej správy je od Paríža vzdialené smerom juhovýchodným 414 km a má 45 000 obyvateľov, ktorých nazývajú Bourgiens alebo Bressans. Samotné mesto je centrom obchodnej činnosti a priemyslu, strojárnej výroby a káblov, v okrese je výroba plastov v meste Oyonnax, drevospracujúci priemysel v pohorí Jura a brúsenie diamantov na východe krajiny v oblasti mesta Gex. V predmestí okresného sídla Boueg-en-Bresse sa nachádza kláštor a kostol v Brou. Kláštor bol zrekonštruovaný na začiatku XVI. storočia z vôle Margaréty Rakúskej. Kostol bol postavený v neskorogotickom štýle a je v ňom umiestnené regionálne múzeum oblasti AIN.

2. DÉPARTEMENT „ARDÈCHE“ (07)

Prefektúra⁶ je situovaná v okresnom sídle Privas a podprefektúry sa nachádzajú v mestách Largentière a Tournon. Tento okres má 3 obvody, 33 kantónov, 341 obcí. Výmera okresu je 5 523 km², počet obyvateľov je 257 000, ktorých nazývajú Ardéchois. Z hľadiska školskej správy okres prislúcha Akadémii v Gre-nobli. Pod právny obvod patrí v meste Nimes, pod vojenský obvod v Lyone a pod cirkevnú provinciu v Avignone. Geografický tvorí hranicu juhovýchodne, úpätie francúzskeho Centrálného masívu, na severozápade horstvom Vivarais, náhornými rovinami žulového a vulkanického pôvodu (Mézeuc, Gerbier-de-Joue). Ťažisko tvoria lesy a chov dobytky a na juhovýchode Nízke Vivarais (sú to prevažne vyprahlé vápence). Obyvateľstvo je sústredené v dolinách prítokov Rhône, ako sú Eyrieux, Ouvéze, Ardèche, v mestách Annanay, Aubenas, Privas a v smere toku riek. Okresné sídlo Privas leží na rieke Ouvéze a je vzdialené 595 km na juhozápad od Paríža a má 10 500 obyvateľov. Sídlo je známe výrobou cukrovínok.

3. DÉPARTEMENT „DROME“ (26)

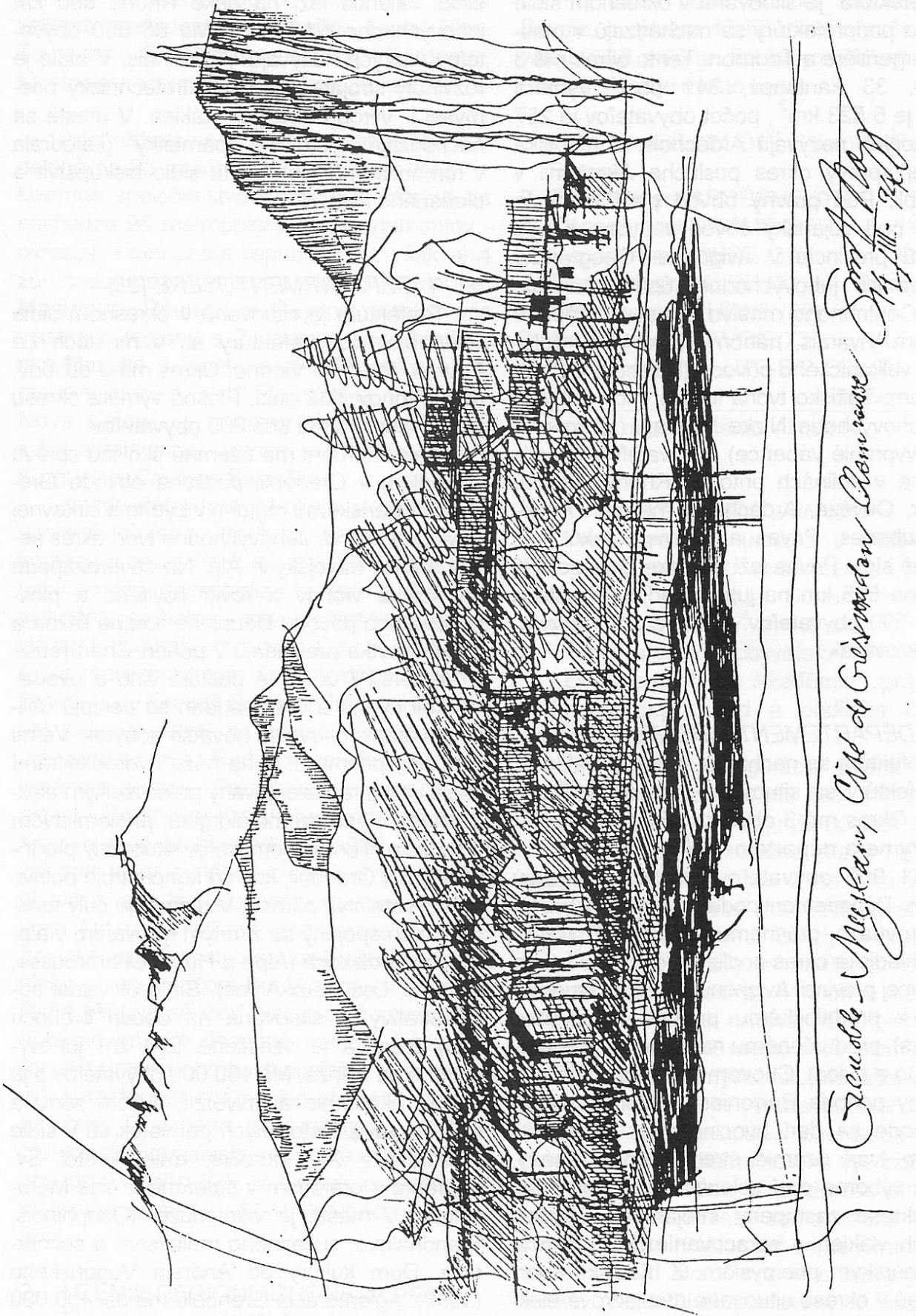
Prefektúra sa nachádza v meste Valence, podprefektúry sú situované v mestách Die a Nyons. Okres má 3 obvody, 35 kantónov 371 obcí. Výmera départementu je 6 525 km² a má 361 900 obyvateľov, ktorých nazývajú Drômois. Département podlieha Akadémii v Grenobli, rovnako právnomu obvodu. Z vojenského hľadiska okres podlieha regiónu v Lyone a cirkevnej provincii Avignonu. Územne sa okres tiahne k predalpškému pohoriu na východ (Vercors), predurčenému na chov dobytky (hovädzieho a oviec). Chovom dobytky sú určené aj svahy pohoria Barronies, v ktorom na juhovýchode sa darí ovocinárstvu. Západným smerom tvorí územie stred pohoria Rhône, kde sa výborne darí zeleninárstvu. Priemysel je v okrese zastúpený strojárskou výrobou umelých vlákien a spracovaním koží, ako aj potravinárskym priemyslom. Z hľadiska energetiky sú v okrese situované dve jadrové elektrárne v Pirrelatte a v Tricastine i hydroelektrárne (Gervans, Bourg-lés-Valence, Logis-

Neuf a v Chateauneuf-du-Rhône). Okresné sídlo Valence leží na rieke Rhône 560 km juhovýchodne od Paríža. Má 65 000 obyvateľov, ktorých nazývajú Valentinois. V sídle je rozvinutý strojársky a elektrotechnický priemysel i výroba umelých vlákien. V meste sa nachádzajú historické pamiatky (katedrála v románskom štýle). Je tu sídlo biskupstva a okresného múzea.

4. DÉPARTEMENT „ISÈRE“ (38)

Prefektúra je situovaná v okresnom sídle Grenoble, podprefektúry sú v mestách La Tour-du Pin a vo Vienne. Okres má 3 obvody, 50 kantónov, 532 obcí. Plošná výmera okresu je 7 474 km² a má 865 000 obyvateľov.

Département má územnú školskú správu so sídlom v Grenobli, podlieha obvodu Grenoble, vojenskému regiónu v Lyone a cirkevnej provincii v Lyone. Juhovýchodne tvorí okres severná časť Savojských Álp. Na severozápade sa dotýka vrchov a rovín ílovitého a pieskovcovitého pôvodu Dauphine. Lesná ťažba a chov dobytky prevládajú v pohorí Chartreuse a Vercors. V údolí sa pestuje víno a ovocie. V okolí Lyonu a Grésivaudan sa pestujú obilniny a tabak, chová sa hovädzí dobytok. Veľmi rozvinutý priemysel je na báze hydroelektrárni (biele uhlie), reprezentovaný predovšetkým elektrochémiou, elektrometalurgiou, papierníctvom a textilom. Tento priemysel je situovaný predovšetkým v Grenobli, kde sa koncentruje polovica obyvateľstva okresu. V okrese je čulý turistický ruch spojený so zimným lyžovaním v alpských strediskách (Alpe d'Huez, Chamrousse, Autrans, Les Deux-Alpes). Sídlo okresnej administratívy je situované na oboch brehoch rieky Isère a je vzdialené 570 km juhovýchodne od Paríža. Má 160 000 obyvateľov a je sídlom akadémie a univerzít, sídlom súdu a biskupstva. Z historických pamiatok sú v sídle katedrála z XII. storočia, ďalej kostol Sv. Laurenta s oratóriom v suteréne z čias Merovingov. V meste je viac múzeí (Dauphinois, Stendhalovo, súčasného maliarstva a sochárstva, Dom kultúry od Andreja Vogonského (1968). Aglomerácia Grenoblu má asi 400 000 obyvateľov a je veľkým centrom vedy (početné laboratória a synchrotron⁸) ako aj priemyslu.

Grenoble - Meylan, obytná zóna, v pozadí končiar Chamrouse

5. DÉPARTEMENT „LOIRE“ (42)

Prefektúra sa nachádza v sídle Saint-Étienne a podprefektúry sú v mestách Montbrison a Roanne. Okres má 3 obvody, 39 kantónov, 327 obcí a plošnú výmeru 477 km², počet obyvateľov 750 000. Okres má územnú školskú správu vo forme Akadémie a podlieha vojenskému regiónu a cirkevnej provincii Lyonu. medzi pohorím kryštálického pôvodu (Madeleine a Forez) na západe a Lyonským pohorím na východe je rozvinutý chov hovädzieho dobytku. Tu sa tiahne pláň Forez a pláň Roanne, kde je sústredené pestovanie obilnín a chov dobytku. Priemysel je sústredený v aglomeráciách Saint-Étienne a Roanne a predstavuje metalurgiu a textilnú výrobu. Sídlo okresnej administratívy mesto Saint-Étienne leží na rieke Furan, vo výške 517 m n.m. a je vzdialené od Paríža na juh 462 km. Sídlo má 205 000 obyvateľov, ktorých nazývajú Stéphanois. Miesto má univerzity a je sídlom biskupstva. Je tu sústredený metalurgický a textilný priemysel. V oblasti kultúry má sídlo múzeum umenia a priemyslu a nové, najväčšie múzeum moderného umenia mimo Paríža.

6. DÉPARTEMENT „RHONE“ (69)

Prefektúra je situovaná v meste Lyon, podprefektúra je v meste Villefranche-sur-Saone. Okres má 2 obvody, 41 kantónov a 293 obcí. Má rozlohu 3 215 km² a počet obyvateľov 1,5 milióna. Geograficky sa okres nachádza medzi Centrálnym masívom a Predalpím, lemujúc údolie rieky Rhône. V okrese je sídlo akadémie a právneho a vojenského obvodu ako aj cirkevnej provincie Lyonu. Územne sa rozprestiera na svahoch Beaujolais a Lyonnais, kde je rozšírený chov dobytku, malé textilky, strojársky priemysel a miestne aj vinohradníctvo (Beaujolais). Okres je dôležitým ekonomickým činiteľom a zdrojom socioprofesionálneho rozvrstvenia ekonomicky aktívneho obyvateľstva v aglomerácii Lyonu, ktoré sa koncentruje v priemysle, kde pracuje každý 4. - 5. obyvateľ okresu. Obyvateľstvo sa nazýva Rhodaniens.

Lyon, hlavné mesto regiónu Rhône-Alpes, ako aj sídlo okresu-départementu RHÔNE, leží na sútoku riek Rhone a Saone a je vzdialené

od Paríža 460 km juhovýchodne a 310 km na sever od Marseille. Vlastné mesto má 450 000 obyvateľov, no aglomerácia Lyonu, ako už bolo spomenuté má asi 1,5 milióna. mesto Lyon je sídlom arcibiskupstva, sídlom súdu I. stupňa, akadémie a univerzít. Ďalej je sídlom vojenského regiónu Stredomoria. Mesto je univerzitným a obchodným centrom, kde sa konajú medzinárodné veľtrhy. Mesto je silným priemyselným strediskom chemického (Rhône-Poulenc), strojárkeho, elektrotechnického a textilného priemyslu (hodváb, jacquard). Vďaka prítomnosti významnej infraštruktúry v oblasti cestného hospodárstva (križovatka významných autostrád), ďalej hospodárstva železničného (T.G.V.), lodného a leteckej základne (medzinárodné letisko Lyon-Satolas, prepojené na T.G.V.) je Lyon medzinárodnou križovatkou, spájajúcou juhozápadnú Európu s africkým kontinentom. V meste sa nachádza katedrála z XII.-XV. storočia, ako aj iné stredoveké kostoly. Lyon bol jedným zo stredísk zrodu renesancie vo Francúzsku. V sídle sa nachádzajú pamiatky keltsko-rímskeho obdobia, situované na návrší Fourvière. Počas II. svetovej vojny bolo centrom odporu proti hitlerovskému fašizmu a deportáciám. V dávnej histórii bolo mesto centrom „Lyonskej oblasti“ (r. 27 n. l.), neskôr rímskej Galície (Lugdunum) a christianizované v II. stor. n. l. Neskôr bol Lyon jedným zo sídiel Burgundov (V. stor.), v roku 1193 ako slobodné mesto bolo v ďalšej histórii miestom dvoch ekumenických koncilov (1245, 1274). Lyon bol pripojený k Francúzsku v roku 1307. Až zavedenie priemyselného spracovania hodvábu mu dalo nový rozmach. Po Veľkej francúzskej buržoáznej revolúcii bol Lyon potrestaný konventom (národným revolučným zhromaždením -1793). Začiatkom 19. stor. si mesto postavilo divadlo, ktoré bolo v 80-tych rokoch rekonštruované významným architektom Jeanom Nouvelom. V meste bola v rokoch 1831 a 1834 dvojnásobná vzburá tkáčov hodvábu.

7. DÉPARTEMENT „SAVOIE“ (73)

Okres bol vytvorený z južnej časti bývalého savojského vojvodstva. Prefektúra je situovaná v meste Chambéry. Sousprefektúry

sú v mestách Albertville a Saint-Jean-de-Maurienne. Département má 3 obvody, 34 kantónov a 304 obcí. Plošná výmera okresu je 6 036 km², má 305 200 obyvateľov. Département je pridružený k Akadémii v Grenobli, k právnemu obvodu a k cirkevnej provincii Chambéry, vojenskému regiónu v Lyone. Územne je to hornatý okres, od západu na východ sa sčasti rozprestiera na Predalpí (Bauges a Chartreuse), kde je ťažba dreva a chov dobytka, cez severoalpiskú brázdú (Val d'Arly a predovšetkým Savojský úval), kde sa pestuje obilie, ovocie a tabak. Pás centrálného masívu a vnútroalpiská zóna (Beaufortin a Vanoise) sa otvára dolinám hornej Isery (Tarentaise) a oblúku (Maurienne). Poľnohospodárstvo ustúpilo okrem drevospracujúcemu a potravinárskemu priemyslu hlavne elektrometalurgii a elektrochémií, ktoré sú sústredené v dvoch vyššie spomenutých dolinách, najmä v blízkosti hydrocentrály (La Bathie) v Tarentaise. V départemente je veľmi rozvinutý turistický ruch, letný a zimný najmä v okolí jazera Bourget a Aix-les Bains a v strediskách zimných športov (Tignes, Courchevel, Val-d'Isère). Mesto Chambéry, bývalé hlavné sídlo Savojska, dnes sídlo okresu Savojsko, leží na rieke Leyse, medzi pohoriami Bauges a Chartreuse, ktoré je vzdialené 533 km na juhovýchod od Paríža. V súčasnosti má 56 000 obyvateľov, ktorí sa nazývajú Chamberiens. Mesto je sídlom arcibiskupstva, súdu I. stupňa a sídlom univerzity. Zároveň je centrom metalurgického a chemického priemyslu. V sídle sa je zrekonštruovaný stredoveký hrad a katedrála z XV.-XVI. storočia, ďalej regionálne múzeum a nový kultúrny stánok od švajčiarskeho architekta Maria Bottu.

8. DÉPARTEMENT „HAUTE-SAVOIE (74)

Okres bol vytvorený zo severnej časti Savojského vojvodstva. Prefektúra sídli v meste Ancey. Má tri podprefektúry v mestách Bonneville, Thonnon-les-Bains a v Saint-Julien-Genevois. Má 4 obvody, 33 kantónov a 290 obcí. Plošná výmera činí 4 391 km² a počet obyvateľov 448 000. Okres je pridružený Akadémii v Grenobli, právnemu obvodu a cirkevnej provincii v Chambéry a vojenskému regiónu v Lyone. Územne sa okres tiahne na východe

na centrálné alpské masívy (Mont Blanc), ktorý je vrcholom hrebeňa s výškou 4 807 m. Smerom západným sa rozprestiera na výbežkoch severnej časti Predalpia (Chablais, Bornes), ktoré sú vhodné na chov dobytka, cez otvorené doliny Fier, Arve a Giffre, kde sa darí obilii a ovocným sadom. Okrem tradičného priemyslu (hodinárstvo, spracovanie dreva, potravín) sa pridali aj moderné aktivity, ako výroba valivých ložísk, elektrometalurgie a obrábacích strojov (TOS). Turistický ruch tvorí dôležitý moment, najmä na nábrežiach jazier Léman (ženevskom) a Ancey a vo vnútroalpiskom masíve v strediskách zimných športov (Chamonix, Mont-Blanc, Megève atď.). Sídlo okresu Horného Savojska, Ancey, je situované na brehoch jazera Ancey, ktoré je vzdialené 540 km na juhovýchod od Paríža a má 52 000 obyvateľov. Je sídlom biskupstva a centrom priemyselnej aglomerácie /strojárstvo a elektrotechnika) pre viac ako 125 000 obyvateľov. V sídle sa nachádza hrad zo XVI. storočia, ako aj iné pamiatky. Jazero Ancey s rozlohou 27 km² je centrom turistiky a zaberá sčasti roklinu Ancey, sčasti širokú preliačinu rieky Fier medzi pohorím Bauges a Bornes.

ZALOŽENIE „L'ISLE D'ABEAU“

Nové mesto L'Isle d'Abeau vzniklo na základe vládneho rozhodnutia v 70. rokoch nášho storočia. Minulosť mesta sa zhoduje s územím, na ktorom sa vybudovalo, t.j. na území nasledovných piatich obcí:

- Four
- L'Isle d'Abeau
- St. Quentin-Fallavier
- Vaulx-Milieu
- Villefontaine

Villefontaine⁹ je súčasťou nového mesta, ktoré bolo vybudované na území 5-tich obcí, ktoré mesto tvoria. Pôvod obce Villefontaine bol pred pripojením oblasti Dauphine¹⁰ v roku 1349 k francúzskej korune v podstate neznámy. Celý región patrilo okolo roku 1300 barónovi de Maubec, ktorý bol vazalom savojského grófa. Skalisté vrchy a ich okolie, v ktorých sa nachádzala pevnosť „Mas de la Raz“ boli v léne arcibiskupa z Vienne. V roku 1450, v podstate o sto rokov neskôr zmluvou arcibiskupa z Vienne

Morasa, Jean de Poitier, zoslabnutý stavec, uznal nástupníka na francúzsky trón Ľudovíta II., neskôr francúzskeho kráľa pod menom Luis XI.

Obec Villefontaine (Villa¹¹) bola lénom pevnosti v Raz, vybudovaná oproti Rollon. V období 1730-50 bol v obci postavený prvý kaštieľ Vellin, ako vidiecke sídlo šľachtica Josepha de Vellin z Vienne. Počas Veľkej francúzskej buržoáznej revolúcie rodina emigrovala. Jej panstvo prešlo počas II. Empíru do rúk rodiny Leuillon de Thorigny (1854-1860). Pred rokom 1790 bola obec súčasťou Ville-Fallavier, neskôr Ville-St.Bonnet. Roku 1801 dochádza opäť k zmenám. Obec s názvom Vollefontaine sa znovu-zrodila v roku 1840. Až v tomto období sa stáva obec Verpillière sídlom kantónu. V roku 1992 mala obec Villefontaine asi 17 tisíc obyvateľov.

Z histórie je známe, že v 19. storočí zaberali v obci rybníky značné výmery (zhruba 700 ha). Dokument o pôvode rybníkov je z čias I. Empíru (1804-1815). O ich rozlohe sa možno presvedčiť aj dnes, pozdĺž cesty do Vienne, na úrovni ostrovčeka, vtedy ešte neprerušených, s miestnymi názvami Pontos, Les Azes, La Laze. Rybníky siahajú po okraj veľkej vodnej plochy Fallavier. Vodné plochy lemujú zalesnený výbežok riečky Garenne. Zarybnené plochy slúžia ako útočisko alebo medzipristátie početných operencov (divé kačky, husi). Rybník vo Fallavier, ktorého juhovýchodná časť sa dotýka Villefontaine, bol doplnený malou vodnou plochou s názvom Nový rybník a je súčasťou obce Fougères. St. Bonnet sa vyprázdňuje pomocou elektrárne v Pont a kanálom, ktorý privádza vody od Verpillière v mieste pod železničnou stanicou.

Cesta, zvaná „du Pont“ (mostová) bola počas rybolovu a jeho následného spracovania premenená na zdevastovanú stoku a preto už v minulosti bolo potrebné pristúpiť k terénnym úpravám (v oblasti dnešnej lokality Hewlet-Packard). V období viac ako 60 rokov sa raz za 2 roky vykonával rybolov v St. Quentin-Fallavier. Bola to firma Rameau, ktorá úlovkami 10 ton zásobovala obyvateľstvo v trase cesty a starala sa o nové násady. Villfontaine bola svojou polohou vždy obcou „medzi zemou a vodou“.

Nové mesto L'Isle d'Abeau je vlastne na rozhraní départementov-okresov Rhône a Isère, polohou bližšie k Lyonu, k sídlu regiónu, ako

k sídlu okresu Grenoble, v departemente Isère, v ktorom sa nové mesto nachádza. Ťažiskom založenia nového mesta L'Isle d'Abeau bolo pri jeho postupnej realizácii situovanie jeho centra a obytných zón, ktoré vyplývajú z komunálnej politiky novozaloženého mesta. Treba pripomenúť, že územím mesta prechádzajú línie dopravy regionálneho významu (autostráda A-43 Grenoble-Chambéry s napojením na medzinárodné letisko Lyon-Satolas) a trasa rýchlovlaku TGV (Paris-Grenoble), ktorý prekoná túto vzdialenosť (570 km) za menej ako 3 hodiny. Ostatne, prvým letiskom s prepojením na rýchlovlak TGV bolo práve Lyon-Satolas. Tieto línie sa stali determinantom usídlenia dcérskych spoločností medzinárodných firiem (Hewlet-Packard, Sony a pod.), ktoré sú jednak zdrojom pracovných príležitostí a zvyšujú tiež prestíž regiónu Rhône-Alpes.

Realizácia bytových objektov a zariadení občianskej vybavenosti spĺňa európsky či svetový štandard, pričom prefabrikácia určitých prvkov objektov je zjavná. Jednotlivé detaily novej výstavby pôsobia veľmi čisto až stroho, typický to prejav v súčasnej architektonickej činnosti vo Francúzsku. Oblúbeným architektonicko-urbanistickým prvkom v mestskom interiéri sú „rues galleries“, podlubia, rezervované pre lokalizovanie zariadení občianskej vybavenosti. Tieto chránia obyvateľov pred prílišným slnečným žiarením, alebo naopak pred nepohodou. Ďalším zaujímavým momentom pri tvorbe urbanistického priestoru, resp. pre reguláciu či vymedzenie priestorov pre rôzne druhy pohybu (dopravy) sú decentné zábrany vo forme gule, alebo len v kuse lomového kameňa.

Región Rhône-Alpes možno celkovo hodnotiť ako dynamicky sa rozvíjajúci. Z hľadiska geografického patrí prevažne do oblasti hornatej (Predalpie, Savojské Alpy, prípadne predhorie Centrálného masívu). V regióne je sústredený francúzsky strojársky, energetický, kovospracujúci, drevársky a ťažobný priemysel, ako aj presná mechanika. Klimaticky patrí región do vnútrozemských oblastí s nízkymi teplotami ale vysokými letnými, príčinou čoho sú uzatvorené kotliny. Z tohto hľadiska je región známy ako turistický raj hlavne zimných športov (Chamonix, Megéves, d' Huez), ale ak milujete leto v horách a pri vode, sú tu široké možnosti

pri jazere Léman (Thonon, Evian), pri jazere Le Bourget (Aix-les-Bains), pri jazere Annecy a pri ďalších vodných plochách, tokoch a chránených oblastiach regiónu.

Z dopravného hľadiska je región Rhône-Alpes križovatkou ciest, ako na národnej tak medzinárodnej úrovni. Regiónom prechádzajú trasy diaľnic v smere S-J a to „l' Autoroute du soleil A-7 (Paris-Lyon-Marseille). Súbežne sa buduje autostráda A-480 (Grenoble-Sisteron-Marseille), preberajúc dopravu smerom na juh z najvýhodnejších départements Francúzska. V smere V-Z prechádzajú regiónom diaľnice A-43 (Lyon-Chambéry-Albertville-Torino), A-42 (Lyon-Chambéry-Genève a A-41 (Grenoble-Chambéry-Genève). Z hľadiska železničnej dopravy je región prepojený linkami TGV (Paris-Lyon-Marseille, Paris-Grenoble). V leteckej doprave je región napojený na dva terminály, na medzinárodné letisko v Ženeve, na západe s vnútroštátnym terminálom v Grenoble-St. Geoirs. Medzinárodné letisko Lyon-Satolas je významné ako z hľadiska európskych liniek, takmer dikontinentálnych, hlavne s africkým kontinentom (bývalými kolóniami). Toto letisko je napojené na rýchlolák TGV.

Uvedené atribúty - technická infraštruktúra (diaľnice, rýchlolaky TGV, letiská), priemysel a centrá vysokého školstva (Lyon, Grenoble, Chambéry) sú bázou atraktivity regiónu Rhône-Alpes, sú preto predmetom sústredenej urbanizácie a nadväzne cieľom imigrácie obyvateľstva do tretieho najatraktívnejšieho¹² regiónu (po parížskom a Côte d'Azur) vo Francúzsku.

P o z n á m k y

1/ PETIT LAROUSSE illustré 1997, s. 1333

2/ 3/ tamtiež, str. 1333

4/ Canton: vo Francúzsku územná jednotka, veľkosťou medzi obcou a obvodom. Môže sa s obcou zhodovať, niekedy len s jej časťou, obyčajne tvorí územie niekoľkých obcí. Táto územná jednotka vznikla v r. 1789 ako základ volieb do Rady okresného úradu (Conseil general) a tvorí rámec verejných služieb (rozhodovací a správny orgán, sociálna pomoc, mestská polícia, daňový úrad atď.). In: PETIT LAROUSSE EN COULEURS 1982, s. 146

5/ Akadémia: územná správa školských zariadení I. a II. stupňa s vicekancelárom pre zariadenie univerzít, In: tamtiež, s. 5

6/ Prefektúra: administratíva štátnej správy v okrese

7/ Prefekt: prednosta okr. úradu, polície a pod, In: tamtiež, s. 736

8/ Synchrotrón: (gréc.) v jadrovej fyzike cyklický rezonančný urýchľovač, In: Šaling, Šalingová, Maniková: Veľký slovník cudzích slov, Vydavateľstvo SAMO-AAMM Bratislava 1997, s. 1161

9/ Villefontaine: Ville nouvelle de L'Isle d'Abeau, Cottonnet, L., In: Au Passé Antérieur, s. 8, Collection Patrimoine SAN, N° 1, 1994

10/ Dauphiné: stará francúzska provincia, postúpená kráľovi Filipovi VI. v roku 1349. Provincia sa stala dedičnou výsadou prvorodeného syna kráľa (Dauphina), pokiaľ nebola pripojená r. 1560 k francúzskej korune. Hlavným sídlom bolo Grenoble. Z provincie vznikli súčasné départements Isère, Haute-Alpes, Drôme, In: PETIT LAROUSSE EN COULEURS, 1982, s. 1166

11/ Villa: vidiecke panstvo alebo bohaté vidiecke sídlo v antickom Ríme a rímskej Galii, In: PETIT LAROUSSE EN COULEURS, 1982

12/ Wachter, S., In: Politika teritoriálneho plánovania vo Francúzsku, odborný seminár, Academia Istropolitana, Bratislava, november 1997

Ilustrácie: archív autora